

**Joanna Sielska, Alicja
Głowacka-Rębała**

**Kształtowanie partnerskich relacji
Wielkopolskiego Oddziału
Wojewódzkiego NFZ z samorządami i
innymi instytucjami w ramach
promocji programów
profilaktycznych**

Ekonomiczne Problemy Usług nr 41, 563-569

2009

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Jolanta Sielska, Alicja Głowacka-Rębała¹

KSZTAŁTOWANIE PARTNERSKICH RELACJI WIELKOPOLSKIEGO ODDZIAŁU WOJEWÓDZKIEGO NFZ Z SAMORZĄDAMI I INNYMI INSTYTUCJAMI W RAMACH PROMOCJI PROGRAMÓW PROFILAKTYCZNYCH

Streszczenie

Wielkopolski Oddział NFZ, obok zapewnienia finansowania badań mammograficznych oraz cytologicznych, przeprowadził w roku 2008 liczne akcje informacyjne, kampanie medialne oraz festyny. Celem tych działań było zwiększenie świadomości mieszkańców Wielkopolski o korzyściach zdrowotnych związanych z udziałem w tych badaniach. Aby podnieść atrakcyjność festynów przygotowywanych dla mieszkańców Wielkopolski oraz zwiększyć zasięg podejmowanych działań, Fundusz współpracował z lokalnymi samorządami oraz innymi instytucjami odpowiedzialnymi za promocję programów profilaktycznych. W roku 2008 odnotowano znaczący wzrost liczby kobiet korzystających z badań cytologicznych.

Wprowadzenie

Wykonywanie zadań zleconych, w tym finansowanych przez ministra właściwego do spraw zdrowia, w szczególności realizacja programów zdrowotnych należy – zgodnie z ustawą o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – do zadań Narodowego Funduszu Zdrowia, związanych z zarządzaniem środkami finansowymi (art. 97 pkt 1 ust 5 Dz. U.08. 141.888 art.12). Ta sama ustawa wskazuje też na współpracę z organami jednostek samorządu terytorialnego jako na jedno z zadań dyrektora oddziału wojewódzkiego NFZ (art. 106 pkt 8 Dz. U.08. 141.888 art.12). W punkcie 8 art. 106 znajduje się zapis: „dyrektor oddziału wojewódzkiego, wykonując zadania, o których mowa w ust. 5, współpracuje z organami jednostek samorządu terytorialnego, organizacjami świadczeniodawców i ubezpieczonych działającymi w danym województwie, w celu stałego monitorowania i zabezpieczenia potrzeb zdrowotnych świadczeniobiorców na terenie danego województwa oraz prawidłowej realizacji zadań Funduszu”².

Konieczność prowadzenia populacyjnego programu profilaktyki i wczesnego wykrywania raka szyjki macicy oraz populacyjnego programu wczesnego wykrywania

¹ Jolanta Sielska – mgr, Zakład Organizacji i Zarządzania, Katedra Nauk o Zdrowiu, Wydział Nauk o Zdrowiu Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu,

Alicja Głowacka-Rębała – mgr, Katedra Profilaktyki Zdrowotnej, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu.

² Art. 7 ust 1 pkt 1, art. 8, pkt 1, art. 9 pkt 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do zadań Narodowego Funduszu Zdrowia, związanych z zarządzaniem środkami finansowymi. Dz. U. Dz. U.08. 141.888 art.12.

raka piersi zapisana została, m.in. w takich dokumentach, jak „Narodowy program zwalczania chorób nowotworowych”³ oraz raport „Zdrowie kobiet w wieku prokreacyjnym 15-49 lat. Polska 2006”⁴.

W opisie zadań „Narodowego programu zwalczania chorób nowotworowych” w 2008 roku, zawarty został zapis, iż w ramach programu profilaktyki raka szyjki macicy zakłada się współpracę pomiędzy Narodowym Funduszem Zdrowia, zapewniającym dostępność do świadczeń cytologicznych. W planie działań zaakcentowano ponadto poprawę świadomości społecznej w zakresie profilaktyki raka szyjki macicy oraz podniesienie poziomu zgłaszalności pacjentek do programu. Podobny zapis dotyczący współpracy z Narodowym Funduszem Zdrowia znajduje się w opisie populacyjnego programu profilaktyki raka piersi. W celach programu wymieniona została natomiast realizacja akcji medialnych i edukacyjnych dla kobiet⁵.

Wśród instytucji, które mają podejmować współpracę z NFZ, wskazany dokument wymienia Centralny oraz Wojewódzki Ośrodek koordynujący populacyjny program profilaktyki i wczesnego wykrywania raka szyjki macicy, jak również Centralny i Wojewódzki Ośrodek koordynujący populacyjny program wczesnego wykrywania raka piersi⁶. Wskazane powyżej zapisy pozwalają stwierdzić, że obok Narodowego Funduszu Zdrowia, za promocję wymienionych programów profilaktycznych odpowiedzialne są także Centralne oraz Wojewódzkie Ośrodki koordynujące pracę obu programów. Aby wskazać na zadania władz samorządowych poszczególnych szczebli, tj. gminy, powiatu oraz samorządu województwa w zakresie opracowania i realizacji oraz oceny programów zdrowotnych wynikających z rozpoznanych potrzeb zdrowotnych i stanu zdrowia mieszkańców gminy, należy się odwołać do art. 7-9 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych⁷.

Rocznie rak szyjki macicy dotyka w Polsce około 4 tys. kobiet. Celem programu profilaktyki raka szyjki macicy jest zmniejszenie umieralności z powodu tego nowotworu. Program jest adresowany do kobiet w wieku 25-59 lat, które nie korzystały z badań w trzech poprzednich latach. Koszty badań cytologicznych finansowane są ze środków Narodowego Funduszu Zdrowia⁸.

Rak piersi jest najczęściej występującym nowotworem złośliwym u kobiet. Co roku zapada na tę chorobę 12 tys. Polek⁹. Program profilaktyki raka piersi realizowany

³ Ustawa z dnia 1 lipca 2005 r. o ustanowieniu programu wieloletniego Narodowy program zwalczania chorób nowotworowych.

⁴ *Zdrowie kobiet w wieku prokreacyjnym 15-49 lat. Polska 2006.* <http://www.unic.un.org.pl/show.php?news=907&wid=18&wai=&year=>. Raport ten przygotowany został przez Fundusz Ludnościowy Narodów Zjednoczonych (UNFPA), Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP), Instytut Matki i Dziecka i Ministerstwo Zdrowia. Jest on pierwszym polskim raportem kompleksowo analizującym zagadnienia zdrowia kobiet w wieku prokreacyjnym w Polsce, których populacja wynosi obecnie niecałe 10 milionów.

⁵ Opis zadań Narodowego Programu Zwalczania Chorób Nowotworowych w 2008 r., s. 8-10, http://www.mz.gov.pl/www/files/ma_struktura/docs/opis_zadan_3092009.pdf.

⁶ Obok Centralnych Ośrodków Koordynujących obydwa programy profilaktyczne, Ministerstwo Zdrowia powołało do życia 16 Wojewódzkich Ośrodków Koordynujących populacyjny program profilaktyki i wczesnego wykrywania raka szyjki macicy (po jednym na terenie każdego z województw) oraz 16 Wojewódzkich Ośrodków Koordynujących populacyjny program wczesnego wykrywania raka piersi (odpowiednio po jednym w każdym województwie).

⁷ *Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej*, op. cit., art. 7, 8 i 9.

⁸ *Załącznik nr 3 do zarządzenia nr 53/2006 Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia.* W: Zarządzenie Nr 53/2006 z dnia 25 sierpnia 2006 r. w sprawie zatwierdzenia do realizacji profilaktycznych programów zdrowotnych. <http://www.nfz.gov.pl/new/index.php?katnr=3&dzialnr=12&start=280&limit=20>.

⁹ S. Dutkiewicz., W. Bichalski: *Edukacja zdrowotna warunkiem wczesnego wykrycia raka piersi.* W: *Promocja zdrowia rodziny.* Red. W. Śladkowski. VOL.LIX,SUPL XIV, N1 Lublin 2004, s. 482-484.

przez Wielkopolski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia (WOW NFZ) adresowany jest do kobiet w wieku 50-69 lat. Według danych GUS, w Wielkopolsce populacja kobiet w wieku 50-69 lat wynosi ponad 395 tys¹⁰. Zgodnie z założeniami programu, z badań mogą korzystać kobiety, które nie miały wykonywanej mammografii w ciągu ostatnich 24 miesięcy¹¹.

Cel badań i źródła informacji

Prezentacja akcji informacyjnych, medialnych oraz festynów organizowanych w roku 2008 przez WOW NFZ, przy szczegółowym uwzględnieniu roli i wpływu poszczególnych partnerów na ostateczny kształt oraz zasięg akcji, mają wskazać narzędzia, jakimi posługiwało się Biuro Prasowe Wielkopolskiego Oddziału NFZ realizując zadania wynikające zarówno z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, jak i z innych aktów ustawodawczych. Przy ewaluacji opisanych działań pod uwagę brane będą takie czynniki, jak: zasięg zaangażowanych mediów, pozyskanie partnerów, ocena sposobu organizacji projektów przez zaproszonych partnerów oraz wymierna aktywizacja kobiet do udziału w promowanych badaniach.

Niniejsze opracowanie wykorzystuje informacje o działaniach Wielkopolskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ, których bezpośrednim celem było podniesienie poziomu wiedzy mieszkańców Województwa Wielkopolskiego na temat dostępu oraz korzyści związanych ze skorzystaniem z programu profilaktyki raka szyjki macicy oraz z programu profilaktyki raka piersi. Analizie poddano zarówno kampanie promujące obydwa programy, wynikające z ogólnopolskich akcji proponowanych wszystkim Oddziałom Wojewódzkim NFZ przez Centralę NFZ, jak również oryginalne programy i festyny inicjowane oraz realizowane przez WOW NFZ. Przy każdym działaniu wskazane są samorządy, Wojewódzkie Ośrodki Koordynujące poszczególne programy oraz inne instytucje, które odpowiadając na zaproszenie WOW NFZ, wzięły czynny udział w przygotowywanych akcjach. Opracowanie uwzględnia też działania edukacyjne, których głównym organizatorem były samorządy oraz organizacje pacjenckie, a WOW NFZ pełnił rolę jednego ze współorganizatorów. Obszar badawczy obejmuje działania realizowane na terenie Wielkopolski w 2008 roku.

Opisywane działania Wielkopolskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ należy rozpatrywać w kontekście marketingu społecznego, gdzie decyzje marketingowe są w pierwszym rzędzie nastawione na cele i skutki społeczno-kulturalne a nie wyłącznie na rentowność obrotu i zainwestowanego kapitału¹². Obok bieżącej satysfakcji konsumentów, marketing społeczny ma też zapewnić perspektywiczne dobro, zmniejszyć negatywne skutki uboczne gospodarki oraz uwzględniać społeczne konieczności rozwoju i społecznie akceptowane wartości, wśród których wymienianie jest również zdrowie (obok bezpieczeństwa, wypoczynku, czy warunków rozwoju

¹⁰ Załącznik nr 4 do zarządzenia Nr 53/2006 Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia. <http://www.nfz.gov.pl/new/index.php?katnr=3&dzialnr=12&artnr=218512>.

¹¹ Program profilaktyki raka piersi. <http://www.wco.pl/wok/index.php?m=2&id=8>.

¹² K. Wojcik: *Public relations od A do Z*. Agencja Wydawnicza Placet, Warszawa 2001, s. 21. W ujęciu koncepcji społecznych marketing to sfera odpowiedzialności public relations. Dla celów pracy, należy wskazać na tę definicję PR, która w programach PR uwzględnia nie tylko interes i potrzeby inicjatora PR, lecz także publiczności, otoczenia: public relations jest sztuką i nauką społeczną analizującą trendy, przepowiadającą ich konsekwencje, doradzającą kierownictwo przedsiębiorstwa oraz wdrażającą zaplanowane programy działania zmierzające do zaspokojenia potrzeb (interesów) zarówno organizacji, jak i społeczności publicznych.

osobowości). Korzystając z zaproszeń instytucji partnerskich, jak i organizując samodzielnie akcje promujące obydwaj programy profilaktyczne Biuro Prasowe WOW NFZ wprowadzało w życie jedną z zasad public relations, odnoszącą się do wpływu na zmianę postaw: „wyjdz do otoczenia zamiast oczekiwać, że przyjdzie ono do ciebie”¹³.

Wspólne działania WOW NFZ z samorządami i pacjentami

Działania promujące populacyjny program profilaktyki i wczesnego wykrywania raka szyjki macicy zainauguowało w roku 2008 spotkanie w podpoznańskich Obornikach. Na zaproszenie Ogólnopolskiej Organizacji „Kwiat Kobiecości”¹⁴ przedstawiciele WOW NFZ wzięli udział w spotkaniu zorganizowanym 15 lutego 2008r. z młodzieżą dwóch szkół ponadgimnazjalnych. Spotkania, w których uczestniczyli również przedstawiciele Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny IFMSA-Poland, odbywały się w ramach zainicjowanego w 2007 roku przez „Kwiat Kobiecości” projektu „Młoda i Zdrowa”¹⁵. Prelekcji wysłuchało ponad 200 dziewcząt z Zespołu Szkół Zawodowych im. T. Kutrzeby oraz Liceum Ogólnokształcącego im. St. Wyspiańskiego. Uczestniczkom spotkania, którego gospodarzem była Ida Karpińska, założycielka organizacji „Kwiat Kobiecości”, zaprezentowano film dokumentalny ukazujący historię kobiet walczących z rakiem szyjki macicy oraz film animowany o wirusie HPV. Od przedstawicieli WOW NFZ uczennice dowiedziały się natomiast o wszystkich programach profilaktycznych, finansowanych przez Fundusz. Każda z uczestniczek otrzymała dokładną informację, gdzie na terenie gminy Oborniki można korzystać z bezpłatnych badań w ramach programów profilaktycznych.

W marcu 2008 r. Wielkopolski Oddział Wojewódzki NFZ aktywnie włączył się w zainicjowaną przez Centralę Funduszu ogólnopolską akcję „8 marca – Dzień Zdrowia Kobiet”. Działania informacyjno-edukacyjne w tym zakresie WOW NFZ prowadził w lokalnych mediach już od 3 marca. Wielkopolski Oddział Funduszu zawarł umowę z największym w regionie dziennikiem „Polska – Głos Wielkopolski”, która obejmowała nie tylko ten dziennik, ale również lokalne tygodniki wydawane w całym regionie przez wybraną oficynę. Ogłoszenia z adresami placówek wykonujących mammografię i cytologię ukazywały się w takich tytułach, jak: „Głos Wielkopolski”, „Dzień Wolsztyński”, „Informacje regionalne – tygodnik powiatu krotoszyńskiego”, „Dzień Nowotomysko-Grodziski”, „Dzień – Szamotuły”, „Ziemia Kaliska”, „Tygodnik Wągrowiecki”, „Tygodnik Śremski”. Ponadto 6 marca redakcja „Polska-Głos Wielkopolski” zorganizowała dla swoich czytelników dyżur telefoniczny na temat programów profilaktycznych finansowanych przez NFZ, z udziałem rzecznika

¹³ F.P. Seitel: *Public relations*. Wydawnictwo Felberg, Warszawa 2003, s. 57. Według autora, postawy dzielone są na pozytywne bądź negatywne lub też ich nie ma. Osoba może być zwolennikiem lub przeciwnikiem czegoś albo też zachować neutralność. Jak wskazują badania, w wypadku jakiegokolwiek zagadnienia, ludziom nie zależy na wyrażeniu ostrej krytyki. Ogromna większość znajduje się dokładnie pośrodku: pasywna, neutralna. W literaturze przedmiotu na tę cichą większość wskazuje się jako na grupę dzierżącą klucz do sukcesu. Jest to bowiem grupa, na którą w największym stopniu wpływa przekaz komunikatora.

¹⁴ Ogólnopolska Organizacja na rzecz walki z rakiem szyjki macicy (RSM) jest inicjatywą kobiet, które stoczyły walkę z tą chorobą i wygrały. Misją organizacji jest pomoc każdej kobiecie, która zmaga się z RSM oraz tym, które mogą być nią zagrożone. Twórcy organizacji stawiają na profilaktykę, edukację, dostęp do informacji i zmianę świadomości w podejściu do zdrowia. Dążą do tego, by jak najwięcej mówiono się i pisało o zagrożeniach związanych z RSM.

¹⁵ Ogólnopolska Organizacja „Kwiat Kobiecości”, projekt „Młoda i Zdrowa”. http://www.kwiatkobiecości.pl/a/109/stowarzyszenie/aktualnosci/w_dniu_15.02.2008r._odbyly_sie_dwa_spotkania_w_obornikach_w_ramach_akcji_mloda_i_zdrowa.

prasowego Wielkopolskiego Oddziału Funduszu. Relacja z dyżuru została opublikowana następnego dnia. Ogłoszenia promujące programy profilaktyczne dla kobiet były zamieszczane również na łamach bezpłatnych gazet „Echo Miasta” oraz „Metro”, a także na łamach „Gazety Wyborczej”. Wielkopolanie o wspomnianych działaniach mogli dowiedzieć się także za pośrednictwem telewizji. Było to możliwe m.in. dzięki umowie zawartej pomiędzy WOW NFZ a TVP Oddział w Poznaniu oraz Wielkopolską Telewizją Kablową na produkcję i emisję spotów zachęcających kobiety do udziału w badaniach profilaktycznych. Ponadto, w Dzień Kobiet WOW NFZ zorganizował dyżur telefoniczny dla mieszkańców Wielkopolski zainteresowanych korzystaniem z programów profilaktycznych. 8 marca WOW NFZ włączył się w działania nadzorowane przez Wojewódzki Ośrodek Koordynujący Program Profilaktyki Raka Piersi w Poznaniu. Na specjalnym stoisku w poznańskim centrum handlowym „King Cross Marcelin” były przeprowadzane konkursy o tematyce prozdrowotnej i szkolenia z samobadania piersi. Do akcji „8 marca – Dzień Zdrowia Kobiet” włączyła się również Komenda Wojewódzka Policji. W Dzień Kobiet policjanci z wielkopolskiej „drogówki” wręczali paniom-kierowcom, podczas rutynowych kontroli drogowych, materiały informacyjno-edukacyjne oraz drobne upominki. Patronat medialny nad akcją objęła TVP Oddział w Poznaniu oraz „Polska-Głos Wielkopolski”.

W ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Rodziny, WOW NFZ zwrócił się z prośbą do świadczeniodawców o umożliwienie pacjentom skorzystania z badań profilaktycznych w sobotę 17 maja 2008r. Pozytywnie odpowiedziało 14 placówek, z 10 miejscowości w regionie – w 5 gabinetach Wielkopolanki mogły wykonać mammografię, w 8 placówkach – cytologię, a w 2 podmiotach tego dnia wykonywano badania w ramach programu profilaktyki chorób układu krążenia¹⁶. W celu nagłośnienia akcji w wybranych miejscowościach województwa, WOW NFZ nawiązał kontakt z władzami samorządowymi i przygotował dla świadczeniodawców biorących udział w obchodach „Dnia Zdrowia Rodziny” plakaty informacyjne.

„Majówka dla Zdrowia” stała się pretekstem do szerokiej promocji programów profilaktycznych w regionalnych mediach. Dlatego 14 maja w siedzibie WOW NFZ odbyła się konferencja prasowa na temat samej akcji, jak i programów profilaktycznych finansowanych przez NFZ. Ponadto, Wielkopolski Oddział Funduszu przeprowadził w dniach od 6 do 16 maja, analogiczną do marcowej, akcję prasową (ogłoszenia w dziennikach regionalnych i tygodnikach lokalnych). Uwieńczeniem obchodów „Międzynarodowego Dnia Rodziny” w Wielkopolsce był festyn zorganizowany 1 czerwca przez Urząd Miasta w Poznania oraz „Caritas” Archidiecezjalną. WOW NFZ wziął aktywny udział w imprezie i przygotował konkurs wiedzy o profilaktyce. Wzięło w nim udział ponad 200 poznanianek. Każda, oprócz nagrody, otrzymała notes z nadrukami dotyczącymi zasad korzystania z programów profilaktycznych.

---

¹⁶ Zarządzenie nr 105/2008/DSOZ Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia z dnia 5 listopada 2008 r. Na badania wykrywające choroby układu krążenia do swojego lekarza rodzinnego mogą bez skierowania, w ramach ubezpieczenia zdrowotnego, zgłosić się pacjenci w wieku 35, 40, 45, 50 i 55 lat, którzy w ostatnich pięciu latach nie korzystali z tego rodzaju profilaktyki. Osoby, które nie spełniają tych kryteriów wiekowych mogą skorzystać z badań, jeśli otrzymają skierowanie. W ramach programu profilaktyki chorób układu krążenia lekarz zbada poziom cholesterolu i glukozy we krwi oraz oceni ryzyko zachorowania na te choroby. Głównym celem programu profilaktyki chorób układu krążenia jest obniżenie o około 20 proc. zachorowalności i umieralności z powodu tych chorób. Lekarze będą kładli nacisk na promocję zdrowego stylu życia: niepalenia, prawidłowego odżywiania się, aktywności fizycznej.

Kolejne spotkanie edukacyjne odbyło się w Poznaniu 20 września 2008 roku, gdy WOW NFZ skorzystał z zaproszenia do udziału w festynie zdrowotnym organizowanym przez Szpital MSWiA pod hasłem „Wrześniowe spotkania ze zdrowiem”. Z kolei 26 września, przy wsparciu Gminy Ryczywół oraz Ośrodka Profilaktyki i Epidemiologii Nowotworów w Poznaniu, WOW NFZ przygotował spotkanie edukacyjne dla mieszkanki gminy oraz pracowników Urzędu Gminy Ryczywół. Wybór daty spotkania podyktowany był przyjazdem mammobusu do gminy.

Jak prawidłowo udzielać pierwszej pomocy, jakie ćwiczenia pomagają zapamiętać o bólach kręgosłupa, w jaki sposób zmienić swoją dietę, czy wykonanie samobadania piersi to skomplikowana czynność, jak często korzystać z bezpłatnych badań profilaktycznych? – odpowiedzi na te pytania można było uzyskać 18 października 2008 r. podczas festynu zdrowotnego w poznańskim centrum handlowym King Cross Marcelin. Wszyscy chętni mogli wziąć udział w konkursach promujących wiedzę na temat badań profilaktycznych. U pielęgniarek można było określić wskaźnik masy ciała oraz zmierzyć ciśnienie krwi. Ponadto, ratownicy medyczni przeprowadzili szkolenia z zakresu udzielania pierwszej pomocy. Uczestnicy festynu mogli również pomóc osobom czekającym na zabiegi, zgłaszając się do autobusu Rejonowej Stacji Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Poznaniu. Partnerami akcji byli: Wojewódzki Ośrodek Koordynujący Populacyjny Program Wczesnego Wykrywania Raka Piersi, Wojewódzki Ośrodek Koordynujący Program Profilaktyki i Wczesnego Wykrywania Raka Szyjki Macicy, Polskie Towarzystwo Nauk o Zdrowiu, Regionalna Stacja Krwiodawstwa i Krwiolecznictwa w Poznaniu. Kampania poprzedzająca akcję „Dzień Walki z Rakiem w King Cross Marcelin – 18 X” obejmowała umowę z „Polska – Głos Wielkopolski” na emisję artykułów w dniach 17 i 18 X 2008, a także umowę z Gazetą Wyborczą. Radio Merkury wyemitowało natomiast 30 spotów promujących akcję.

Korzystając z zaproszenia Polskiego Towarzystwa Nauk o Zdrowiu WOW NFZ 29 października 2008 r., wziął udział w festynie zdrowotnym, który odbył się na terenie Szkoły Podstawowej nr 90 w Poznaniu. Zgodnie z założeniem organizatorów, działania promujące programy profilaktyczne kierowane były w tym dniu do trzech pokoleń: dzieci, rodziców i dziadków. Wsparcia medialnego udzieliły dwie stacje telewizyjne: TVP SA Oddział w Poznaniu oraz telewizja kablowa WTK.

W ramach działań promujących programy profilaktyczne finansowane przez NFZ, Biuro Prasowe WOW NFZ korzystało też z narzędzia, jakim jest strona internetowa Wielkopolskiego Oddziału NFZ (www.nfz-poznan.pl), zamieszczając na niej zarówno informacje dla pacjentów, dotyczące poszczególnych programów profilaktycznych realizowanych przez WOW NFZ, jak i informacje o festynach zdrowotnych oraz spotkaniach edukacyjnych. W ramach komunikacji wewnętrznej, pracownicy WOW NFZ byli zapraszani na organizowane przez instytucję festyny zdrowotne za pomocą wewnętrznej strony internetowej Intranetu.

Zakończenie

Większość przedstawionych działań prowadzi do efektywnego zwiększenia wiedzy Wielkopolan na temat możliwości oraz korzyści zdrowotnych związanych z uczestnictwem w badaniach cytologicznych oraz mammograficznych, a co za tym idzie do realizacji celów samych programów profilaktycznych (zmniejszenie umieralności kobiet i zwiększenie wykrywalności nowotworów we wczesnym etapie rozwoju) poprzez wykorzystanie procesu internalizacji. W literaturze przedmiotu proces

ten opisywany jest jako przyjmowanie przez konsumentów przekonań i sposobów zachowania innych ludzi, a w efekcie poszukiwania u nich wskazówek. Proces internalizacji rozpatrywany jest najczęściej na przykładzie grup odniesienia, czyli zbiorowości ludzi, którzy wchodzą ze sobą w interakcje w danych okolicznościach¹⁷.

Biorąc pod uwagę cele obydwu programów profilaktycznych, należy wskazać, że realizacja programów oraz aktywna współpraca WOW NFZ z Wojewódzkimi Ośrodkami Koordynującymi programy oraz samorządami lokalnymi, daje podstawy stworzenia systemu umożliwiającego wieloletnie, ciągłe prowadzenie aktywnego skryningu, poprawy zgłaszalności kobiet na badania mammograficzne i cytologiczne, a także zwiększenia świadomości kobiet w zakresie profilaktyki raka piersi i raka szyjki macicy.

Analizowane działania WOW NFZ, wpisując się w nurt inicjatyw Centrali NFZ, jak np. wysyłka imiennych zaproszeń na badania cytologiczne i mammograficzne oraz inicjatyw podejmowanych przez poszczególne samorzady, przyczyniły się ponadto do podniesienia poziomu zgłaszalności pacjentek do programu. Tendencja wzrostowa widoczna jest w Wielkopolsce szczególnie w odniesieniu do programu profilaktyki raka szyjki macicy. Liczba badań cytologicznych wykonanych w Wielkopolsce w roku 2007 wynosiła 29 900, a w roku 2008 wzrosła do 55 100.

CREATING PARTNERSHIP BETWEEN THE NATIONAL HEALTH FUND OF WIELKOPOLSKA PROVINCE WITH LOCAL GOVERNMENTS AND OTHER INSTITUTIONS IN THE FRAMES OF PREVENTION PROGRAMS PROMOTION

Summary

In 2008 not only did the National Health Fund of Greater Poland Province finance mammography and smear tests, but also organised numerous informative actions, media campaigns and fêtes, whose aim was to raise Wielkopolska inhabitants' awareness of the benefits derived from undergoing preventive medical checks. In order to extend the area of its activity, and also to make the fêtes more attractive, the National Health Fund proposed cooperation to local governments as well as other institutions responsible for promoting prevention programs. As a consequence, 2008 was a year when a considerable increase in the number of women having a smear test was observed.

---

¹⁷ Grupa odniesienia obejmuje pewną liczbę osób, które mają wspólne cele bądź zamiary i które współdziałają ze sobą w dążeniu do ich realizacji; każdy członek grupy jest postrzegany przez innych jako przynależący do grupy, a wszystkich członków łączy obowiązujące wzorce i sieć interakcji w czasie. Za: G.R. Foxall, R.E. Goldsmith: *Psychologia konsumenta dla menedżera marketingu*. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 1998, s. 237-240.